

Projekt z 26.06.2007 r.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ ¹⁾**

z dnia ..... 2007 r.

w sprawie egzaminów eksternistycznych

Na podstawie art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) warunki i tryb przeprowadzania egzaminów eksternistycznych, w tym warunki oceniania;
- 2) wysokość opłat pobieranych za egzaminy eksternistyczne z poszczególnych zajęć edukacyjnych;
- 3) warunki wynagradzania egzaminatorów;
- 4) możliwości i tryb unieważniania egzaminów eksternistycznych.

§ 2. 1. Egzamin eksternistyczny z zakresu sześcioletniej szkoły podstawowej dla dorosłych przeprowadza się, jeżeli zgłosi się co najmniej jedna osoba, która tej szkoły nie ukończyła lub osoba, która ukończyła klasę programowo niższą niż klasa VI ośmioletniej szkoły podstawowej.

2. Egzamin eksternistyczny z zakresu gimnazjum dla dorosłych przeprowadza się, jeżeli zgłosi się co najmniej jedna osoba, która posiada świadectwo ukończenia sześcioletniej szkoły podstawowej lub świadectwo ukończenia VI lub VII klasy ośmioletniej szkoły podstawowej.

3. Egzamin eksternistyczny z zakresu liceum ogólnokształcącego dla dorosłych przeprowadza się, jeżeli zgłosi się co najmniej jedna osoba, która posiada świadectwo ukończenia gimnazjum lub świadectwo ukończenia ośmioletniej szkoły podstawowej.

§ 3. 1. Egzaminy eksternistyczne przeprowadza się dwa razy w ciągu roku:

- 1) w zimowej sesji egzaminacyjnej - w okresie od dnia 1 lutego do ostatniego dnia miesiąca;
- 2) w jesiennej sesji egzaminacyjnej - w okresie od dnia 1 października do dnia 31 października.

---

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust.2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz.U. Nr 131, poz. 907).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658 oraz z 2007 r. Nr 42, poz. 273 i Nr 80, poz. 542.

2. Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, nie później niż w terminie 15 dni przed terminem rozpoczęcia sesji egzaminacyjnej, o którym mowa w ust 1, ogłasza harmonogram egzaminów eksternistycznych w sesji. Informacja publikowana jest w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i na stronach okręgowych komisji egzaminacyjnych.

§ 4. 1. Lokale, w których przeprowadza się egzaminy eksternistyczne określa okręgowa komisja egzaminacyjna uwzględniając warunki techniczno-lokalowe umożliwiające przeprowadzanie egzaminów, w szczególności wyposażenie sal.

2. Lokale, w których przeprowadza się egzaminy eksternistyczne dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej, zwany dalej „dyrektorem komisji okręgowej”, podaje do publicznej wiadomości, w tym w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej okręgowej komisji egzaminacyjnej.

§ 5. 1. Egzaminy eksternistyczne są przeprowadzane, jeżeli osoby, o których mowa w § 2, złożą do okręgowej komisji egzaminacyjnej właściwej ze względu na ich miejsce zamieszkania, następujące dokumenty:

- 1) wniosek o dopuszczenie do egzaminów eksternistycznych z zakresu danego typu szkoły dla dorosłych;
- 2) odpowiednie świadectwo ukończenia szkoły, o którym mowa w § 2 ust. 2 i 3, w przypadku ubiegania się o przystąpienie do egzaminów eksternistycznych z zakresu gimnazjum dla dorosłych lub liceum ogólnokształcącego dla dorosłych;
- 3) oświadczenie, że nie są uczniem (słuchaczem) szkoły, zgodnie z przepisami art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

2. Dokumenty, o których mowa w ust. 1, powinny być złożone nie później niż na dwa miesiące przed terminem rozpoczęcia sesji egzaminacyjnej, o którym mowa w § 3 ust.1.

§ 6. 1. Okręgowa komisja egzaminacyjna nie dopuszcza do egzaminów eksternistycznych osoby niespełniającej wymogów formalnych, o których mowa w § 5.

2. Osobę dopuszczoną do egzaminów eksternistycznych dyrektor komisji okręgowej pisemnie informuje o obowiązkach wynikających z § 8.

§ 7. 1 Egzaminy eksternistyczne przeprowadza się w formie pisemnej.

2. Egzamin eksternistyczny z poszczególnych zajęć edukacyjnych zdaje się w sesji egzaminacyjnej w tym samym terminie w całym kraju.

§ 8. Osoba dopuszczona do egzaminów eksternistycznych, nie później niż w terminie 30 dni przed terminem rozpoczęcia sesji egzaminacyjnej, o którym mowa w § 3 ust.1, przedkłada dyrektorowi komisji okręgowej:

- 1) informację na piśmie, w której wskazuje zajęcia edukacyjne z zakresu poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, z których w danej sesji egzaminacyjnej zamierza zdawać egzaminy;

- 2) dowód wniesienia opłaty za egzaminy eksternistyczne z poszczególnych zajęć edukacyjnych.

§ 9. Osobę dopuszczoną do egzaminów eksternistycznych, która spełniła wymogi określone w § 8, wprowadza się do elektronicznego wykazu osób przystępujących do egzaminów eksternistycznych przed daną okręgową komisją egzaminacyjną oraz zakłada się dla niej elektroniczny indywidualny protokół egzaminów eksternistycznych.

§ 10. 1. Osoba dopuszczona do egzaminów eksternistycznych zdaje egzaminy w okresie nie dłuższym niż 2 lata.

2. W uzasadnionych przypadkach, na wniosek osoby, o której mowa w ust.1, dyrektor komisji okręgowej może przedłużyć okres zdawania egzaminów eksternistycznych o jedną sesję egzaminacyjną. Wniosek o przedłużenie okresu zdawania egzaminów eksternistycznych osoba zdająca składa do dyrektora komisji okręgowej.

§ 11. W celu przeprowadzenia egzaminów eksternistycznych w danej sesji egzaminacyjnej dyrektor komisji okręgowej spośród egzaminatorów wpisanych do ewidencji, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, powołuje:

- 1) zespoły nadzorujące w miejscach przeprowadzania egzaminów eksternistycznych przebieg egzaminów eksternistycznych z poszczególnych zajęć edukacyjnych, zwane dalej „zespołami nadzorującymi”;
- 2) egzaminatorów sprawdzających i oceniających arkusze egzaminacyjne wypełnione przez zdających.

§ 12. 1. W skład zespołu nadzorującego wchodzi:

- 1) przewodniczący zespołu nadzorującego, który kieruje pracą zespołu oraz odpowiada za prawidłowy przebieg egzaminu;
- 2) członek zespołu.

2. W przypadku, gdy liczba osób zdających w sali egzaminacyjnej przewyższa 30, w skład zespołu nadzorującego dyrektor komisji okręgowej powołuje dodatkowego członka lub członków, w zależności od liczby osób zdających.

3. W skład zespołu nadzorującego przebieg egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych nie może wchodzić osoba, która:

- 1) pozostaje z osobą zdającą egzamin w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do jej bezstronności;
- 2) jest nauczycielem przedmiotu, z którego odbywa się egzamin.

4. W czasie egzaminu eksternistycznego z informatyki lub technologii informacyjnej przeprowadzanego w pracowni informatycznej jest obecny administrator lub opiekun pracowni, który nie wchodzi w skład zespołu nadzorującego.

§ 13.1. Przed rozpoczęciem egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych przewodniczący zespołu nadzorującego sprawdza:

- 1) tożsamość osób zdających;
- 2) czy pakiety egzaminacyjne zawierające arkusze egzaminacyjne do przeprowadzania egzaminów eksternistycznych, w tym karty odpowiedzi, nie zostały naruszone.

2. W przypadku stwierdzenia, że pakiety egzaminacyjne, o których mowa ust. 1 pkt 2, zostały naruszone, przewodniczący zespołu nadzorującego powiadamia o tym dyrektora komisji okręgowej, który podejmuje decyzję o kontynuowaniu lub unieważnieniu egzaminu.

3. W przypadku stwierdzenia, że pakiety egzaminacyjne nie zostały naruszone, przewodniczący zespołu nadzorującego otwiera je w obecności przedstawicieli zdających i przekazuje arkusze egzaminacyjne, w tym karty odpowiedzi, w liczbie odpowiadającej liczbie zdających, osobom wchodzącym w skład zespołu nadzorującego, do rozdania.

4. Przewodniczący zespołu nadzorującego poleca zdającym sprawdzenie, czy arkusz egzaminacyjny, w tym karta odpowiedzi, są kompletne.

5. Zdający, który zgłosi przewodniczącemu zespołu nadzorującego braki w arkuszu egzaminacyjnym, w tym w karcie odpowiedzi, otrzymuje nowy arkusz egzaminacyjny lub nową kartę odpowiedzi.

6. Na każdym arkuszu egzaminacyjnym, oraz na karcie odpowiedzi osoba zdająca zamieszcza swój numer PESEL. Zdający nie podpisują arkuszy egzaminacyjnych oraz kart odpowiedzi.

§14. Czas trwania egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych wynosi:

- 1) w przypadku egzaminu z zakresu szkoły podstawowej dla dorosłych – 90 minut;
- 2) w przypadku egzaminu z zakresu gimnazjum dla dorosłych – 120 minut;
- 3) w przypadku egzaminu z zakresu liceum ogólnokształcącego dla dorosłych – od 120 minut do 150 minut.

§ 15. 1. W czasie trwania egzaminu każdy zdający pracuje przy osobnym stoliku. Stoliki są ustawione w jednym kierunku, w odległości zapewniającej samodzielność pracy zdających.

2. Do sali, w której odbywa się egzamin, nie można wnosić urządzeń telekomunikacyjnych ani korzystać z nich w tej sali.

§ 16. 1. Egzamin eksternistyczny z danych zajęć edukacyjnych rozpoczyna się z chwilą zapisania w widocznym miejscu pomieszczenia, w którym odbywa się egzamin, przez przewodniczącego zespołu nadzorującego czasu rozpoczęcia i zakończenia pracy.

2. Osoby zdające nie powinny opuszczać sali egzaminacyjnej, w której przeprowadzany jest egzamin eksternistyczny. W szczególnie uzasadnionych przypadkach przewodniczący zespołu nadzorującego może zezwolić osobie zdającej na opuszczenie sali egzaminacyjnej po zapewnieniu warunków wykluczających

możliwość kontaktowania się tej osoby z innymi osobami, z wyjątkiem osób udzielających pomocy medycznej.

3. W czasie trwania egzaminu eksternistycznego w sali egzaminacyjnej mogą przebywać wyłącznie osoby zdające, przewodniczący zespołu nadzorującego, członkowie zespołu nadzorującego, osoby, o których mowa w § 12 ust. 4, a także, jako obserwatorzy egzaminu, przedstawiciele Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, kuratora oświaty oraz Ministra Edukacji Narodowej.

4. Podczas egzaminu eksternistycznego osobom zdającym nie udziela się żadnych wyjaśnień dotyczących zadań egzaminacyjnych ani ich nie komentuje.

§17. W przypadku stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań egzaminacyjnych przez osobę zdającą lub jeżeli osoba zdająca zakłóca prawidłowy przebieg egzaminu eksternistycznego w sposób utrudniający pracę pozostałym osobom zdającym, przewodniczący zespołu nadzorującego przerywa egzamin tej osoby i unieważnia jej pracę. Informację o przerwaniu egzaminu eksternistycznego danej osoby i unieważnieniu jej pracy zamieszcza się w protokole przebiegu egzaminu eksternistycznego oraz w elektronicznym indywidualnym protokole egzaminów eksternistycznych danej osoby.

§ 18. Po zakończeniu egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych, członkowie zespołu nadzorującego zbierają od zdających wypełnione arkusze egzaminacyjne i karty odpowiedzi. Przewodniczący zespołu nadzorującego lub członek zespołu nadzorującego pakuje wypełnione arkusze egzaminacyjne, w tym karty odpowiedzi, do kopert i zakleja je w obecności przedstawiciela osób zdających, a następnie przewodniczący zespołu nadzorującego przekazuje je niezwłocznie, wraz z niewykorzystanymi arkuszami egzaminacyjnymi, dyrektorowi komisji okręgowej

§ 19. 1. Arkusze egzaminacyjne sprawdzane są przez egzaminatorów w czasie i miejscu wyznaczonym przez dyrektora komisji okręgowej.

2. Zadania egzaminacyjne ujęte w arkuszach oceniane są w skali punktowej.

3. Egzaminatorzy stosują szczegółowe kryteria oceniania opracowane przez Centralną Komisję Egzaminacyjną dla egzaminów eksternistycznych z poszczególnych zajęć edukacyjnych ujętych w ramowym planie nauczania odpowiednio szóstej klasy szkoły podstawowej dla dorosłych, gimnazjum dla dorosłych lub liceum ogólnokształcącego dla dorosłych.

4. Wynik oceny arkusza egzaminacyjnego wyraża się stosunkiem liczby zdobytych punktów do liczby punktów możliwych do uzyskania, określonym w procentach.

5. Wyniki egzaminów z poszczególnych zajęć edukacyjnych wyrażane są w stopniach według skali obowiązującej dla ocen semestralnych w publicznych szkołach dla dorosłych, określonej w przepisach w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych.

6. Przeliczenie wyników arkusza egzaminacyjnego z danych zajęć edukacyjnych na wyniki egzaminów dokonuje się w następujący sposób:

1) stopień celujący 6 - 93% - 100%;

- 2) stopień bardzo dobry 5 - 78% - 92%;
- 3) stopień dobry 4 - 62% - 77%;
- 4) stopień dostateczny 3 - 46% - 61%;
- 5) stopień dopuszczający 2 - 30% - 45%;
- 6) stopień niedostateczny 1 - poniżej 30%.

7. Wyniki egzaminów zatwierdza dyrektor komisji okręgowej.

8. Wyniki egzaminów wpisuje się do elektronicznego indywidualnego protokołu egzaminów eksternistycznych danej osoby.

§ 20. W przypadku stwierdzenia podczas sprawdzania pracy egzaminacyjnej niesamodzielnego rozwiązywania zadań egzaminacyjnych przez osobę zdającą, dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, unieważnia egzamin tej osoby zdającej.

§ 21. Osoba zdająca zdała egzamin eksternistyczny z danych zajęć edukacyjnych, jeżeli uzyskała z tego egzaminu ocenę wyższą od niedostatecznej.

§ 22. Na prośbę osoby zdającej sprawdzona i oceniona praca egzaminacyjna jest jej udostępniana do wglądu w miejscu i czasie określonym przez dyrektora komisji okręgowej.

§ 23. 1. Dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej, na wniosek osoby, która ponownie ubiega się o przystąpienie do egzaminów eksternistycznych z zakresu danego typu szkoły dla dorosłych, w okresie nie dłuższym niż trzy lata od upływu okresu zdawania egzaminów eksternistycznych z zakresu danego typu szkoły, zalicza poprzednio zdane egzaminy eksternistyczne w przypadku, gdy w tym czasie nie nastąpiły istotne zmiany w standardach egzaminacyjnych.

2. W przypadku zaliczenia egzaminu eksternistycznego w protokole egzaminów eksternistycznych danej osoby, jako ocenę z egzaminu z danych zajęć edukacyjnych, wpisuje się ocenę uzyskaną z poprzednio zdanego egzaminu.

§ 24. Indywidualny protokół egzaminów eksternistycznych osoby zdającej, o którym mowa w § 9, po zdaniu przez tę osobę wszystkich obowiązujących ją egzaminów eksternistycznych, po wydrukowaniu, podpisuje, podając jednocześnie datę, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej.

§ 25. 1. Osoba, która zdała egzaminy eksternistyczne ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych ujętych odpowiednio w ramowym planie nauczania szkoły podstawowej dla dorosłych, gimnazjum dla dorosłych lub liceum ogólnokształcącego dla dorosłych, otrzymuje świadectwo ukończenia odpowiednio szkoły podstawowej, gimnazjum lub liceum ogólnokształcącego, wydane przez dyrektora komisji okręgowej.

2. Wzory świadectw ukończenia szkoły podstawowej, gimnazjum lub liceum ogólnokształcącego, o których mowa w ust. 1, określają przepisy w sprawie zasad wydawania oraz wzorów świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych, sposobu dokonywania ich sprostowań i wydawania duplikatów, a także

zasad legalizacji dokumentów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą oraz zasad odpłatności za wykonywanie tych czynności.

§ 26. 1. Przebieg egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych przewodniczący zespołu nadzorującego dokumentuje w formie protokołu przebiegu egzaminu eksternistycznego.

2. Protokół określa w szczególności: skład zespołu nadzorującego, potwierdzenie sprawdzenia tożsamości osób zdających, czas rozpoczęcia i zakończenia egzaminu oraz w przypadku obecności obserwatora egzaminu, o którym mowa w § 16 ust. 3, jego imię i nazwisko, stanowisko służbowe i nazwę reprezentowanej instytucji. W protokole zamieszcza się także informację o wymianie arkusza egzaminacyjnego lub karty odpowiedzi, podpisaną czytelnie przez zdającego, który zgłosił braki w arkuszu egzaminacyjnym lub karcie odpowiedzi.

3. Do protokołu dołącza się listę osób zdających.

4. Protokół podpisują przewodniczący i członkowie zespołu nadzorującego oraz obserwator.

§ 27. 1. Osoba zdająca egzamin eksternistyczny może, w terminie 2 dni od daty egzaminu, zgłosić zastrzeżenia do dyrektora komisji okręgowej, jeśli uzna, że w trakcie egzaminu zostały naruszone przepisy dotyczące jego przeprowadzania.

2. Dyrektor komisji okręgowej rozpatruje zastrzeżenia w terminie 7 dni od daty ich otrzymania. Rozstrzygnięcie dyrektora komisji okręgowej jest ostateczne.

3. W razie stwierdzenia naruszenia przepisów przeprowadzania egzaminu na skutek zastrzeżeń, o których mowa w ust.1, lub z urzędu, dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Komisji Centralnej może unieważnić egzamin eksternistyczny i zarządzić ponowne jego przeprowadzenie w następnej sesji egzaminacyjnej.

§ 28. Okręgowa komisja egzaminacyjna prowadzi elektroniczną ewidencję osób przystępujących do egzaminów eksternistycznych z obszaru swojej właściwości.

§ 29. Dokumentację egzaminów eksternistycznych przechowuje się według zasad określonych w odrębnych przepisach.

§ 30. 1. Opłata za egzamin eksternistyczny z jednych zajęć edukacyjnych wynosi 5,5% minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela dyplomowanego posiadającego tytuł zawodowy magistra oraz przygotowanie pedagogiczne, określonego na podstawie art. 30 ust. 5 pkt. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.³⁾)

---

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1218 i Nr 220, poz. 1600 oraz z 2007 r. Nr 17, poz. 95.

2. Dyrektor komisji okręgowej może zwolnić z całości lub części opłaty za egzaminy eksternistyczne za wszystkie lub poszczególne zajęcia edukacyjne osobę o niskich dochodach, na jej wniosek, w szczególności, jeżeli dochód tej osoby nie jest większy niż kwoty, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z późn. zm.⁴⁾)

3. Osoba ubiegająca się o zwolnienie z całości lub części opłaty za egzaminy eksternistyczne, które zamierza zdawać w danej sesji egzaminacyjnej, załącza do wniosku dokumenty potwierdzające wysokość dochodów uprawniających ją do zwolnienia z opłat. Dokumenty te składa się odrębnie na każdą sesję egzaminacyjną.

§ 31. Opłatę za egzamin eksternistyczny wnosi się na rachunek bankowy wskazany przez dyrektora komisji okręgowej.

§ 32. Wysokość wynagrodzenia za pracę w zespole nadzorującym przebieg egzaminu eksternistycznego oraz za sprawdzanie i ocenianie prac egzaminacyjnych wynosi:

- 1) dla przewodniczącego zespołu nadzorującego egzamin 1,5% za godzinę, a dla członka zespołu 1% za godzinę;
- 2) dla egzaminatorów sprawdzających i oceniających prace egzaminacyjne za jedną pracę:
  - a) z zakresu szkoły podstawowej – 0,25%,
  - b) z zakresu gimnazjum – 0,35%,
  - c) z zakresu liceum ogólnokształcącego – 0,50%,

minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela dyplomowanego posiadającego tytuł zawodowy magistra oraz przygotowanie pedagogiczne, określonego na podstawie art. 30 ust. 5 pkt. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela.

§ 33. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.⁵⁾

Minister Edukacji Narodowej

---

⁴ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 64, poz. 595, Nr 94, poz. 788, Nr 164, poz. 1366, nr 179, poz. 1487 i 180, poz. 1493 oraz z 2006 r. Nr 135, poz. 950, Nr 144, poz. 1043, Nr 186, poz. 1380, nr 249, poz. 1831 i Nr 251, poz. 1844 oraz z 2007r. Nr 35, poz. 219, Nr 36, poz. 226 i Nr 48, poz. 320

⁵⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 13 stycznia 2006r. w sprawie egzaminów eksternistycznych (Dz. U. Nr 6, poz. 36 oraz z 2007 r. Nr 14, poz. 86), które utraciło moc z dniem 30 czerwca 2007 r. na podstawie art. 10 pkt. 1 ustawy z dnia 11 kwietnia 2007r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 80, poz. 542).

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty, w brzmieniu określonym w art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 11 kwietnia 2007r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 80, poz.542). Potrzebę modyfikacji systemu egzaminów eksternistycznych, jaka została wprowadzona ostatnią nowelizacją ustawy o systemie oświaty, potwierdziły m.in. wyniki kontroli organizacji egzaminów eksternistycznych w systemie oświaty, przeprowadzonej w 2005 r. przez Najwyższą Izbę Kontroli. Kontrola ujawniła rażące nieprawidłowości w przeprowadzaniu egzaminów eksternistycznych, niektóre o charakterze korupcyjnym, a nawet przestępczym. Zmiana ustawowa wprowadziła włączenie egzaminów eksternistycznych do zewnętrznego systemu egzaminowania, tj. przekazanie zadania przygotowania i przeprowadzania egzaminów eksternistycznych do Centralnej Komisji Egzaminacyjnej (CKE) i okręgowych komisji egzaminacyjnych (OKE). Egzaminy eksternistyczne, jako sposób uzyskiwania świadectwa ukończenia szkoły, zostały ograniczone do zakresu szkół ogólnokształcących, tj. szkoły podstawowej, gimnazjum i liceum ogólnokształcącego.

Zgodnie z treścią upoważnienia ustawowego projektowane rozporządzenie określa warunki i tryb przeprowadzania egzaminów eksternistycznych, w tym warunki oceniania, wysokość opłat pobieranych za egzaminy z poszczególnych zajęć edukacyjnych, a także możliwości i tryb unieważniania egzaminów eksternistycznych w wyniku stwierdzenia naruszenia przepisów prawa.

Egzaminy te będą przeprowadzane z zajęć edukacyjnych ujętych w ramowych planach nauczania odpowiednio dla klasy VI szkoły podstawowej dla dorosłych, gimnazjum dla dorosłych lub liceum ogólnokształcącego dla dorosłych na podbudowie programowej gimnazjum. Podstawą przeprowadzania egzaminów eksternistycznych będą wymagania egzaminacyjne uwzględniające treści podstawy programowej kształcenia ogólnego.

Egzaminy eksternistyczne – zgodnie z projektem rozporządzenia – będą organizowane i przeprowadzane w miejscach określonych przez okręgowe komisje egzaminacyjne. Wykaz miejsc, w których będą przeprowadzane egzaminy, będzie dostępny na stronach podmiotowych OKE.

Zgodnie z kalendarzem zawartym w § 3 projektu, egzaminy eksternistyczne będą przeprowadzane w dwóch miesięcznych sesjach egzaminacyjnych: zimowej i jesiennej, co umożliwi sprawniejszą ich organizację i zapobiegnie kumulowaniu się w jednym czasie i miejscu znacznej liczby zdających.

Harmonogram poszczególnych sesji egzaminów eksternistycznych będzie ustalany przez Dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, a tym samym będzie obowiązywał w całym kraju. Informacja o harmonogramie będzie publikowana na stronach internetowych OKE i CKE. Na stronach internetowych komisji zamieszczane będą także informatory o egzaminach eksternistycznych dostępne dla wszystkich zainteresowanych.

Projekt reguluje tryb i termin składania wniosku o przystąpienie do egzaminów eksternistycznych oraz określa, jakie dokumenty należy do tego wniosku dołączyć (odpowiednie świadectwo ukończenia szkoły). Nakłada także obowiązek założenia

i prowadzenia – dla każdej osoby dopuszczonej do egzaminów eksternistycznych – indywidualnego protokołu egzaminów eksternistycznych, co pozwoli na pełne i systematyczne dokumentowanie wyników uzyskanych przez zdającego z egzaminów z poszczególnych zajęć edukacyjnych.

Maksymalny okres zdawania przez daną osobę egzaminów eksternistycznych został określony na dwa lata, niemniej dyrektor OKE może w uzasadnionych przypadkach, spowodowanych np. przyczynami losowymi – przedłużyć okres zdawania egzaminów o jedną sesję egzaminacyjną. Wprowadzono także wymóg zdawania egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych (przedmiotu) w danej sesji egzaminacyjnej w jednym terminie.

W projekcie zawarto regulacje mające zapobiegać nieprawidłowościom i ewentualnym naruszeniom prawa podczas przeprowadzania egzaminów eksternistycznych. Odrębnie na każdą sesję egzaminacyjną powoływane będą zespoły nadzorujące przebieg egzaminu, z zastrzeżeniem, iż w skład zespołu nadzorującego nie mogą wchodzić osoby, co do których istnieją uzasadnione wątpliwości co do ich bezstronności. Tak więc w skład zespołu nadzorującego nie może wchodzić nauczyciel przedmiotu, z którego zdawany jest egzamin, aby wyeliminować możliwość, iż osoba zdająca egzamin eksternistyczny uczestniczyła w zajęciach przygotowujących do egzaminu prowadzonych przez tego nauczyciela oraz aby wyeliminować możliwość „pomocy” zdającym. Obiektywność i bezstronność egzaminów eksternistycznych będzie zapewniona także przez wymóg sprawdzania i oceniania prac egzaminacyjnych przez egzaminatorów ujętych w ewidencji okręgowych komisji egzaminacyjnych, na podstawie jednolitych dla całego kraju kryteriów opracowanych przez CKE. Wprowadzono ponadto uregulowania dotyczące unieważniania prac egzaminacyjnych w przypadku stwierdzenia ich niesamodzielnego rozwiązywania oraz procedurę unieważniania przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej całego egzaminu w razie stwierdzenia naruszenia prawa podczas jego przebiegu.

Opłata za egzamin oraz stawki wynagrodzenia egzaminatorów zostały określone w skali procentowej w relacji do minimalnego wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela dyplomowanego posiadającego tytuł zawodowy magistra oraz przygotowanie pedagogiczne, określanego corocznie na podstawie art. 30 ust. 5 pkt. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674). Wysokość opłaty za egzamin oraz wysokość stawek wynagrodzenia egzaminatorów będzie zmieniać się odpowiednio do zmian minimalnego wynagrodzenia nauczyciela dyplomowanego.

Procentowe współczynniki wynagrodzenia egzaminatorów za jedną godzinę nadzorowania przebiegu egzaminów eksternistycznych oraz za sprawdzenie jednej pracy egzaminacyjnej (§ 32 projektu) zostały ustalone na podstawie stawek wynagrodzenia w złotych wypłacanych tym egzaminatorom przez OKE za nadzorowanie i sprawdzanie prac odpowiednio sprawdzianu w szkole podstawowej, egzaminu gimnazjalnego oraz egzaminu maturalnego.

Opłata za egzamin eksternistyczny z jednych zajęć edukacyjnych została określona na 5,5 % minimalnego wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela dyplomowanego posiadającego tytuł zawodowy magistra oraz przygotowanie pedagogiczne. Opłata została ustalona na podstawie szacunkowej kalkulacji kosztów przygotowania i przeprowadzenia egzaminów eksternistycznych dokonanej przez Centralną Komisję Egzaminacyjną. Koszty przeprowadzania egzaminów eksternistycznych uwzględniają

koszty opracowania arkuszy egzaminacyjnych, wynagrodzeń egzaminatorów nadzorujących przeprowadzenie egzaminów oraz wynagrodzeń za sprawdzanie prac egzaminacyjnych oraz koszty obsługi (wynajmu i przygotowania sal egzaminacyjnych, druku i dystrybucji arkuszy egzaminacyjnych oraz druku świadectw ukończenia szkoły, prowadzenia baz danych osób zdających, dokumentowania egzaminów oraz archiwizacji dokumentów, a także koszty obsługi ekonomiczno-administracyjnej).

Szacunkowa kalkulacja kosztów dla 30 osób zdających w dwóch Okręgowych Komisjach Egzaminacyjnych przedstawia się następująco:

1. przygotowanie arkusza egzaminacyjnego	- 2 500 zł
2. nadzorowanie egzaminu (25 zł/h x 2 egzaminatorów x 3 h x 2 OKE)	- 300 zł
3. sprawdzanie prac egzaminacyjnych (średnia stawka 8zł za pracę x 30 osób. Stawka ta wynika z dotychczasowych wynagrodzeń dla egzaminatorów za sprawdzanie prac maturalnych, gimnazjalnych oraz prac sprawdzianu po szkole podstawowej).	- 240zł
4. obsługa (w zakresie omówionym powyżej)	- <u>690zł</u>
Razem koszty	- 3 730zł

Koszt średnio na osobę zdającą wyniósł **≈ 120 zł**. Koszt ten odniesiony do kwoty **2 159 zł** obowiązującego w 2007 r. minimalnego wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela dyplomowanego z tytułem magistra i przygotowaniem pedagogicznym stanowi **5,5%**. **Opłata** za egzamin z jednych zajęć edukacyjnych wynosi **5,5%** minimalnego wynagrodzenia nauczyciela dyplomowanego i będzie zmieniać się stosownie do zmian tego wynagrodzenia.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Zakres regulacji dotyczy Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, okręgowych komisji egzaminacyjnych oraz osób dorosłych, które nie ukończyły określonych w ustawie i rozporządzeniu typów szkół, a są zainteresowane uzyskaniem świadectwa ukończenia tych szkół w drodze egzaminów eksternistycznych.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia będzie rozesłany do konsultacji następującym partnerom społecznym i związkom zawodowym:

1. Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego
2. Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania NSZZ "Solidarność"
3. Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” Komisja Krajowa
4. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność 80”
5. Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski
6. Społeczne Towarzystwo Oświatowe
7. Zarząd Główny Związku Zakładów Doskonalenia Zawodowego
8. Zarząd Główny Związku Rzemiosła Polskiego

9. Stowarzyszenie Oświatowców Polskich Zarząd Główny
10. Konfederacja Pracodawców Polskich
11. Krajowa Izba Gospodarcza
12. Business Centre Club
13. Krajowe Forum Oświaty Niepublicznej

oraz Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Wyniki konsultacji zostaną przedstawione w niniejszej ocenie po ich zakończeniu.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych

Projekt rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Koszty organizacji, przeprowadzenia i obsługi, w tym ekonomiczno-administracyjnej, egzaminów eksternistycznych będą stanowiły - co do zasady - równowartość opłat wnoszonych przez osoby do nich przystępujące.

Opracowanie standardów wymagań egzaminacyjnych dla egzaminów eksternistycznych z zakresu szkoły podstawowej dla dorosłych, gimnazjum dla dorosłych oraz liceum ogólnokształcącego dla dorosłych, które zostaną wydane odrębnym rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej, oraz opracowanie informatorów dla osób przystępujących do egzaminów eksternistycznych z poszczególnych typów szkół, należą do zadań CKE (zgodnie z art. 1 pkt. 3 dot. art. 9a ust. 2 pkt. 1b znowelizowanej ustawy o systemie oświaty). Środki w omawianym zakresie, w kwocie 135 tys. zł, ujęte zostały w planie wydatków na 2007r. Centralnej Komisji Egzaminacyjnej. Koszty ewentualnych zmian standardów wymagań egzaminacyjnych oraz informatorów będą pokrywane ze środków planowanych na system egzaminów zewnętrznych dla CKE.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Projektowana regulacja nie będzie miała bezpośredniego wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość

Projekt rozporządzenia nie będzie miał wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Projekt rozporządzenia nie będzie miał wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

Znowelizowany art. 10 ustawy o systemie oświaty będzie obowiązywał od 1 lipca 2007 r. Przepisy rozporządzenia określające zasady przeprowadzania przez okręgowe komisje egzaminacyjne egzaminów eksternistycznych powinny ukazać się niezwłocznie po ogłoszeniu zmiany ustawy i obowiązywać z dniem ogłoszenia rozporządzenia, aby Centralna Komisja Egzaminacyjna oraz okręgowe komisje egzaminacyjne mogły przygotować i jak najszybciej wdrożyć w życie nowy system tych egzaminów.

Projekt rozporządzenia zostanie udostępniony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Edukacji Narodowej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414).